

Чи може вчитель публікувати світлини в купальнику з відпустки? Це нормально, коли учні та вчителі спілкуються в соцмережах? Педагог має право на різкі висловлювання чи ненормативну лексику в особистому блогу? Де межа етики та коректності, розповідає спеціаліст з етикету Анна Чаплигіна.

Історія зі звільненням виховательки дитсадка з Рівненської області через фото в купальнику в соцмережі отримала несподіваний поворот. Вікторія Черешнівська, світлини якої керівництво трактувало як «аморальні», оголосила флешмоб. Вихователька закликає колег викладати світлини в купальниках та додавати хештег #явчительмійвідпочинок. «Доведемо всім, що педагоги теж люди, і наш відпочинок немає нікого хвилювати» — написала Віта у Facebook. «Освіторія» з'ясовує, як освітянам презентувати відпустку в соцмережах «без цензури» та не нашкодити репутації.

Соцмережі — середньовічна площа, де вас обговорюють і оцінюють

У однієї людини одночасно може бути кілька ролей. Наприклад, жінка може бути і мамою, і донькою, і дружиною, і професіоналом у своїй сфері. Домінуючою є одна з цих ролей. Саме через її призму людину сприйматимуть інші. Найчастіше це професійна роль, у якої є два різновиди.

Перший — особистий бренд, або свідомо створений публічний образ. Яскравий приклад — бізнесмен-фрік Гарік Корогодський. Він свідомо вибудував свій «відв'язний» образ, відповідно до якого будь-які нестандартні вчинки будуть сприйматися природними. Бізнесмен-фрік може бути і батьком-фріком, і чоловіком-фріком — навіть ексцентричні витівки сходять йому з рук.

Інший різновид професійних ролей — ті, що мають стереотипне сприйняття в очах суспільства. Зокрема — президенти, депутати, лікарі, вчителі. Суспільство очікує від людей цих професій надетичної поведінки. Тож і в соцмережах представники «стереотипних» професій мусять її контролювати, відділяючи професійне від особистого. І пам'ятати, що в першу чергу люди сприймають вас крізь призму професійної діяльності.

Позиція вчителя щодо поведінки в соцмережах має дозволяти приблизно той рівень свободи, з якою педагоги поведуться в школі. Адже віртуальний світ —

це не паралельна реальність, а ще одна форма спілкування. Вона має бути приблизно такою ж, як і в реальному житті.

Вчитель у соцмережах — та ж особистість, що й у житті. Варто пам'ятати, що соцмережі — не ваша особиста затишна кімната, де ви сидите й чаюєте тет-а-тет. Це радше середньовічна площа, на якій ви декламуєте власні думки, де вас обговорюють і оцінюють.

Як навчити школярів користуватися гаджетами за правилами етикету

У кожної людини є три життя: публічне, особисте й таємне. Їх треба розділяти й обирати, що варто виставляти на публіку, а що буде зайвим. Що працюватиме на вас, а що може нашкодити. Раджу перед кожною публікацією запитувати себе: «Навіщо я це роблю? Як це вплине на сприйняття мене іншими людьми?»

Відверті фото: де межа, за якою починається «аморальність»?

Тільки суд має право озвучити рішення про визнання конкретного вчинку «аморальним». Як спеціаліст з етикету можу зазначити, що в моїх очах ситуація зі звільненням виховательки з Рівненської області нагадує особистий конфлікт, перенесений на професійний ґрунт. Варто взяти до уваги й те, що в селі на Західній Україні уявлення про поведінку працівника освіти більш консервативне й строге, ніж у Києві в альтернативній школі.

Так чи інакше, кожне фото вчитель перед публікацією має оцінювати. Чи має він право публікувати фото в купальнику? Так. Але ось запитання викладачеві: «Ви зможете провести урок у купальнику?» Відповідь буде «ні»: у купальнику педагог може піти на пляж зі своїми рідними та друзями.

Якщо вчителеві неодмінно хочеться «розшерити» пляжні знімки з відпочинку, моя єдина рекомендація — розподілити всіх підписників і друзів на групи «Сім'я», «Друзі», «Близькі друзі», «Колеги» й налаштувати приватність для кожної. Нехай тільки ваше близьке коло має доступ до особистих знімків.

Те саме стосується і письмових постів у соцмережах — слова вчителеві слід ретельно добирати. Як і у випадку з відвертими фотографіями, ви маєте право

оприлюднити все, що завгодно. Свободу слова ніхто не відміняв. Ось тільки фідбек може нашкодити. Запитайте себе, чи готові відповідати на критику.

Щоб уникнути конфліктів, пов'язаних з активністю працівників навчальних закладів у соцмережах, керівництву варто перед прийняттям на роботу ознайомити людину з правилами поведінки. Це можуть бути конкретні пункти, за порушення яких вчитель може отримати попередження, штраф або цілком аргументоване прохання написати заяву про звільнення. Недарма кажуть, що репутація однієї людини — це репутація всієї установи.

Чи можлива «віртуальна дружба» між учнем і вчителем

Чітко регламентованої практики з приводу цього питання нема. Його краще вирішувати через правила школи. Якщо в «шкільній конституції» буде прописано, що на сторінки педагогів учні можуть підписуватися, але не додавати в друзі, то питань і образ ні в кого не виникатиме. Якщо стандарти поведінки не прописані, вчителі можуть ініціювати зустріч з директором і обговорити правила поведінки в соцмережах. Важливо, щоб це були єдині правила та домовленості, яких дотримуються всі вчителі школи.

Як реагувати на «непристойні» пости школярів у соцмережах

Головне правило: дорослі мають обговорити з дітьми правила поведінки в соцмережах: що можна виставляти на загал, а що має залишитись особистим. Звісно, якщо вчитель бачить потенційну загрозу, яку несе зміст фото- чи відеоконтенту учня чи учнівських груп у соцмережах, про це варто повідомляти насамперед батьків.

Діти і батьки: дружити чи ні

Ті мають поспілкуватися з дітьми та знайти причини агресивної поведінки й шляхи вирішення проблеми. Якщо батьки не можуть впоратися самі — треба запропонувати їм допомогу шкільного психолога. А ось груба критика й накази «негайно видалити пост» без попереднього обговорення сприятимуть поглибленню соцмережевого конфлікту.

Через накази й тиск діти будуть лише ретельніше приховувати внутрішні конфлікти. Їх варто не придушувати, а розв'язувати.

Треба виробити загальну стратегію поведінки, яку дорослі застосують у разі виникнення критичної ситуації. Будь-який конфлікт має вирішуватись спершу в тісному колі, а потім, за потреби, виноситись на загальне обговорення. Спершу нехай зберуться дорослі, які відповідають за виховання дитини. Наступний крок — підключаємо до бесіди школяра. І тільки потім виносимо проблему на загальне обговорення серед решти учнівства: «У нас трапився такий випадок, тому ми закликаємо вас дотримуватись таких правил поведінки». А також доносимо до дітей порядок дій у випадку, якщо вони самі стануть жертвами агресивної поведінки.